

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022-02-08 Nr. TTP-2

Vilnius

Posėdis įvyko 2022-02-08.

Posėdžio pirmininkas Vytautas Šilinskas

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Aušra Gratulevičienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vedėja, Martynas Šiurkus – socialinės apsaugos ir darbo ministrės patarėjas, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Osvaldas Šmitas – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento direktorius, Audronė Miknevičienė – Finansų ministerijos Finansų politikos departamento vyresnioji patarėja.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas, Rūta Andriuškevičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ komiteto narė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Rūta Skyrienė – asociacijos „Investors' Forum“ vykdomoji direktorė, Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Evalda Šiškauskienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentė, Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Artūras Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA Prezidiumo narys, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos patarėjas ekonomikos klausimais.

Kiti asmenys: Lukas Savickas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Agnė Kavaliauskienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupės patarėja, Irena Segalovičienė – Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja, Vaida Budzevičienė – Respublikos Prezidento patarėja, Vaidas Navickas – Ministro Pirmininko patarėjas ekonomikos ir inovacijų klausimais, Irena Mickevičiūtė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja, Rasa Šidagytė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus patarėja, Gintarė Bužinskaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus vyresnioji patarėja, Justas Vilys – advokatas, Jurgita Judickienė – advokatė, Rūta Didikė – advokatė, Dalia Foigt – advokatė, Aušra Grikevičienė – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės vadovė, Danutė Petrauskienė – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Migracijos politikos grupės patarėja, Vilius Kriaučiūnas – Lietuvos verslo konfederacijos politikos patarėjas, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Mantas Stanžys – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkas, Eigilė Čygaitė-Elzbergienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento ekspertė, Ūla Urbaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo skyriaus vyriausioji specialistė, Rasa Malaiškienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus patarėja, Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja, Aleksandr Tolstoj – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus patarėjas, Agnė Nakčerienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja, Viktorija Trachimovič – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė, Tautvydas Zesas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėjas, Edvinas Meškys – Lietuvos jaunųjų advokatų asociacijos

prezidentas, Monika Gabalytė – asociacijos „Investros“ Forum“ analitikė, Agnė Ribašauskienė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus teisininkė, Zenonas Buivydas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA generalinis sekretorius, Martynas Žilionis – TV3.lt žurnalistas, Gytis Kapsevičius – 15min.lt verslo žurnalistas, Žygintas Abromaitis – LRT Naujienų tarnybos žurnalistas, Gabrielė Sagaitytė – LRT žurnalistė, Erika Alonderytė – DELFI žurnalistė.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl Lietuvos advokatūros pasiūlymų dėl Darbo kodekso nuostatų keitimo pristatymo.
2. Dėl Darbo kodekso nuostatų, susijusių su darbo ginčų teisiniu reglamentavimu pakeitimo įstatymo projekto (Darbo kodekso 221, 223, 225, 226 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226¹ straipsniu projektas).
3. Dėl Verslo tarybos pateiktų siūlymų dėl darbo jėgos migracijos vertinimo.
4. Situacijos darbo rinkoje apžvalga.
5. Dėl Pasiūlymo dėl Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843.
6. Dėl 2022 m. sausio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 21 patvirtintų Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisijos nuostatų.
7. Informacija dėl naujos kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos formavimo proceso.
8. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.
9. Papildomas klausimas: Dėl Vyriausybės sudaromų delegacijų ir pozicijų derinimo tvarkos.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos advokatūros pasiūlymų dėl Darbo kodekso nuostatų keitimo pristatymo.

Vytautas Šilinskas pasiūlė pirmiausiai išklausti Lietuvos advokatūros pateiktų pasiūlymų pristatymą, kurie į posėdžio darbotvarkę įtraukti Vyriausybės šalies siūlymu, o toliau perduoti klausimą svarstyti Darbo santykių komisijai.

Dalia Jakutavičė priminė, kad pasiūlymai jau buvo svarstyti dvišaliuose darbdavių ir profesinių sąjungų susitikimuose.

Inga Ruginienė taip pat atkreipė dėmesį, kad Lietuvos advokatūros pasiūlymus darbdavių ir profesinių sąjungų atstovai jau svarstė, tačiau nebuvo susitarta.

Darbdavių šalies atstovai ir Vytautas Šilinskas nurodė, kad visoms pusėms būtų naudinga išklausti Darbo kodekso nuostatų keitimo pristatymą, o procedūros nebūtų pažeistos, nes pakeitimų nagrinėjimas galėtų vykti tiek Darbo santykių komisijoje, tiek ir dvišaliuose darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijų atstovų susitikimuose.

Justas Vilys, advokatas, informavo, kad Lietuvos advokatūros Darbo teisės komitete yra susibūrę kolegos, kurie specializuojasi darbo teisės taikyme ir visuomeniniais pagrindais rengia teisės aktų projektų pasiūlymus dėl iš praktinės pusės kylančių spragų, klaidų ir nelogiškumų taisymo, tiek iš darbdavių, tiek iš darbuotojų pusės. Sakė, kad informacija apie klaidas ir nelogiškumus teisės aktuose yra surenkama ir bendradarbiaujant su teisėjais. Kalbėjo apie teisinės juridinės technikos klausimus, kurie trukdo abiem šalims. Nurodė, kad šios dienos posėdyje norėtų pristatyti šešis teisės aktų projektus.

Jurgita Judickienė, advokatė, pristatė siūlomus Darbo kodekso 38 ir 58 str. pakeitimus, kurie susiję su nekonkuravimo susitarimu. Nurodė, kad praktikoje susiduriama su atvejais, kai bandoma ieškoti sprendimų, kaip nemokėti kompensacijos už nekonkuravimą ir tuomet nukenčia šalis, kuri turėtų tokią kompensaciją gauti. Sakė, kad pagal dabar galiojančią reglamentavimą, kompensacija dažnu atveju yra nemokama arba mokama neteisingai. Pristatė siūlomą Darbo kodekso **38 straipsnio 3 dalies pakeitimą**: „(...) **Kompensacija už**

nekonkuravimą darbuotojui mokama Nekonkuravimo su darbdaviu laikotarpiu po darbo teisinių santykių su darbdaviu pasibaigimo darbuotojui turi būti mokama kompensacija, kurios dydis – ne mažiau kaip keturiasdešimt procentų darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio.“ Taip pat ji pristatė siūlomą Darbo kodekso **58 straipsnio 3 dalies 6 punkto pakeitimą:**

„3. Šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu gali būti laikomas:

- 1) neatvykimas į darbą visą darbo dieną ar pamainą be pateisinamos priežasties;
- 2) pasirodymas neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų darbo metu darbo vietoje, išskyrus atvejus, kai tokį apsvaigimą sukėlė profesinių pareigų vykdymas;
- 3) atsisakymas tikrintis sveikatą, kai toks tikrinimas pagal darbo teisės normas privalomas;
- 4) priekabiavimas dėl lyties ar seksualinis priekabiavimas, diskriminacinio pobūdžio veiksmai ar garbės ir orumo pažeidimas kitų darbuotojų ar trečiųjų asmenų atžvilgiu darbo metu ar darbo vietoje;
- 5) tyčia padaryta turtinė žala darbdaviui ar bandymas tyčia padaryti jam turtinės žalos;
- 6) **susitarimo dėl nekonkuravimo (šio kodekso 38 straipsnis) pažeidimas;**
- 7) darbo metu ar darbo vietoje padaryta nusikaltimo požymių turinti veika;
- 8) kiti pažeidimai, kuriais šiurkščiai pažeidžiamos darbuotojo darbo pareigos.“

Vytautas Šilinskas pritarė, kad šiuo metu egzistuoja prieštaravimas tarp Darbo kodekso straipsnių ir dėlto kyla teisinių problemų.

Dalia Foigt, advokatė, pristatė siūlymą patikslinti Darbo kodekso 51 str. 3 d. taip, kad būtų aišku tiek darbdaviui, tiek darbuotojui: „3. Iš verslo perdavėjo verslo perėmėjui perėję darbo santykiai tęsiasi tokiomis pačiomis ~~sąlygomis~~ **darbo sutarties ir lokaliniuose darbo teisės aktuose numatytomis sąlygomis** verslo perėmėjo įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje, nepaisant verslo ar jo dalies perdavimo teisinio pagrindo. Pakeisti darbo sąlygas ar nutraukti darbo sutartį dėl verslo ar jo dalies perdavimo draudžiama. Kai darbo santykiai pereina verslo perėmėjui, šis juos gali nutraukti tik bendraisiais pagrindais, nesiejama su verslo ar jo dalies perdavimu.“

Rūta Didikė, advokatė, pristatė siūlymus pakeisti Darbo kodekso 61 str. 3 d., 104 str. 2 dalį ir 112 str. 5 dalį, kurie kilo iš kasdieninio darbo praktikos.

Inga Ruginienė pasisakė dėl esminių Darbo kodekso 38 ir 58 str. pakeitimų, nurodydama, kad nesuprantanti, kodėl šiuos pasiūlymus, kuriais siūloma darbuotojams bloginti socialines garantijas, teikia Vyriausybės pusė. Ji pabrėžė, kad profesinės sąjungos kategoriškai nepritaria šioms pasiūlymams.

Andrius Romanovskis siūlė pradėti diskusijas, į jas pasikviečiant ir Lietuvos advokatūros atstovus.

Kęstutis Juknis nurodė palaikantis Ingos Ruginienės poziciją ir išsakė nuomonę, kad pasiūlymai nėra palankesni darbuotojų pusei. Jis nurodė, kad nuostatos dėl nekonkuravimo susitarimų ir kompensacijų mokėjimo galėtų būti įtraukiamos į kolektyvines sutartis. Apibendrinamas sakė, kad kategoriškai prieštarauja pasiūlymams.

Vytautas Šilinskas kalbėjo apie Skandinavijos pavyzdžius dėl Flexecurity principo, tačiau, jo nuomone, yra iškeltos geros, praktikoje esančios problemos, apie kurias verta būtų padiskutuoti. Kalbėjo apie atvejus, kai Darbo kodeksas leidžia nukrypti nuo Darbo kodekso sąlygų.

Ričardas Sartatavičius ir kiti Trišalės tarybos nariai nurodė, kad reikia skirti daugiau laiko šių pasiūlymų svarstymui.

Justas Vilys apibendrino, kad pasiūlymai suformuluoti, atsižvelgiant į praktikoje iškylančias problemas. Jais norima reglamentuoti aiškias taisykles tiek vienai, tiek kitai ginčo pusei. Pritarė, kad galima ieškoti įvairių sprendimų.

Aleksandras Posochovas nurodė sutinkantis su nuomone, kad šiuos pasiūlymus reiktų detaliau svarstyti dvišaliu ar trišaliu formatu, sakydamas, kad šios dienos posėdyje buvo tik

pristatyti pasiūlymai. Jis atkreipė dėmesį, kad Skandinavijoje yra labai daug kolektyvinių susitarimų.

Rimtautas Ramanauskas pritarė, kad pasiūlymus detaliau reiktų išnagrinėti Darbo santykių komisijoje ir paskui grįžti į Trišalę tarybą.

Aurelija Maldutytė sakė norinti išgirsti konkrečių pavyzdžių, faktų dėl Darbo kodekso 38 ir 58 str. piktnaudžiavimo, kad būtų rasti geriausi sprendimai. Siūlė toliau pratęsti diskusiją.

Jurgita Judickienė sakė nelabai norinti dalintis blogaisiais pavyzdžiais, bet jų matoma yra pakankamai, o labiausiai nukenčia darbuotojai.

Dalia Jakutavičė pritarė, kad reikia daugiau diskusijų šiuo klausimu.

Vytautas Šilinskas apibendrino, kad klausimas perduodamas svarstyti Darbo santykių komisijai, į jos posėdį pakviečiant Lietuvos advokatūros atstovus, kurie pristatytų konkrečius pavyzdžius, ir kartu būtų ieškoma problemų sprendimo. Akcentavo, kad aiškus nuostatų reglamentavimas pirmiausia yra naudingas darbuotojui.

NUTARTA:

1. Išklaustas Lietuvos advokatūros pasiūlymų dėl Darbo kodekso nuostatų keitimo pristatymas.

2. Klausimą perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos, į posėdį pakviečiant Lietuvos advokatūros atstovus, kurie pristatytų konkrečius su nurodytais pasiūlymais susijusius pavyzdžius.

2. SVARSTYTA. Dėl Darbo kodekso nuostatų, susijusių su darbo ginčų teisiniu reglamentavimu, pakeitimo įstatymo projekto (Darbo kodekso 221, 223, 225, 226 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226¹ straipsniu projektas).

Irena Mickevičiūtė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja, pristatė Darbo kodekso nuostatų, susijusių su darbo ginčų teisiniu reglamentavimu, siūlomus pakeitimus. Ji pabrėžė, kad tai yra Darbo kodekso pakeitimų paketo likusi dalis, kiti straipsniai buvo pristatyti ir nagrinėti ankstesniuose Trišalės tarybos posėdžiuose. Nurodė, kad yra tikslinama Darbo kodekso 221 str. 4 dalis. Vienas pakeitimas yra susijęs su vardinio sąrašo, kurį tvirtina Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, turiniu. Kitas pakeitimas susijęs su draudimu DGK nariui atstovauti darbo ginčų šaliai. Darbo kodekso 223 str. pakeitimai susiję su pareiškėjo pateiktu prašymo turiniu, t. y., kas turi būti nurodoma prašyme išnagrinėti darbo ginčą dėl teisės, o taip pat gali būti nustatytas terminas nustatytiems trūkumams pašalinti. Ji supažindino, kad Darbo kodekso 225 str. 1 d. pakeitimas yra procedūrinis. Taip pat pristatė, kad siūloma papildyti Kodeksą 226¹ straipsniu apie informacinių ir elektroninių ryšių technologijų naudojimą, kuriuo numatoma galimybė DGK posėdžius vykdyti nuotoliniu būdu.

Andrius Romanovskis atkreipė dėmesį, kad siūlomais pakeitimais narystė profesinių sąjungų ar darbdavių organizacijoje būtų trūkumas, o ne privalumas darbo ginčo atveju, todėl siūlė išbraukti sakinį, kad „*Darbo ginčų komisijos narys – profesinės sąjungos ar darbdavių organizacijos atstovas – negali atstovauti darbo ginčo šaliai*“, ir mano, kad užtenka bendrai nurodyto nešališkumo principo. Likusiems projekto pakeitimams išreiškė pritarimą.

Dalia Jakutavičė sakė pritarianti Andriaus Romanovskio išsakytam pasiūlymui bei klausė dėl Darbo kodekso 221 str. 4 d. pakeitimo projekte siūlomų pakeitimų, ką reiškia papildymas „*priskyrimas konkrečiai darbo ginčų komisijai*“. Ji išsakė poziciją, kad siūlo palikti dabar galiojančią nuostatą, išbraukti žodį „konkrečiai“ DGK ir pateikė argumentus.

Vytautas Šilinskas ir Irena Mickevičiūtė pritarė dėl šios pastabos.

Inga Ruginienė papildė Dalią Jakutavičę, siūlydama parašyti „*teritorinei DGK*“.

Rimtautas Ramanauskas išsakė Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ poziciją, kad nepritariama ir nesutinkama su siūlomais Darbo kodekso 221 str. 4 d. pakeitimais ir

nurodė argumentus dėl nepritarimo nuostatai apie komisijos nario negalėjimą atstovauti darbo ginčo šaliai.

Inga Ruginienė informavo, kad Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija savo pastabas pateikė raštu ir nurodė pritarianti Andriaus Romanovskio pasisakymui. Taip pat išsakė bendrą profesinių sąjungų šalies nuomonę, kad nuotoliniu būdu posėdžiai galėtų vykti tik tada, kai pritaria abi darbo ginčo šalys. Taip pat sakė, kad norėtų paskatinti grįžti prie gyvų posėdžių rengimo.

Ričardas Sartatavičius atkreipė dėmesį dėl šiuo paketu siūlomų Darbo kodekso pakeitimų, kurie nėra aptariami šios dienos posėdyje. Nurodė, kad Darbo kodekso 30 str. pakeitimo svarstymas turėtų būti gražintas į Trišalę tarybą, nes dar yra likę neišnagrinėtų neaiškumų. Taip pat pasisakė, kad Lietuvos pramonininkų konfederacijos nuomone, siūlomomis sąlygomis negalima pritarti Darbo kodekso 144 str. 8 dalies panaikinimui, nes yra siūlomas per mažas pereinamasis laikotarpis arba siūlė šį klausimą gražinti svarstymui į Trišalę tarybą.

Vytautas Šilinskas atkreipė dėmesį, kad šie kiti siūlomi Darbo kodekso straipsnių pakeitimai jau buvo aptarti Trišalėje taryboje ir sutarimo pasiekti nepavyko. Nurodė, kad tolimesnės diskusijos vyks Seimo komitetuose.

Kęstučio Juknio nuomone, panaikinus Darbo kodekso 144 str. 8 d., bus blogiau ir darbdaviams, ir darbuotojams. Atkreipė dėmesį į situacijas, kad kai kurie DGK nariai per metus nėra kviečiami į posėdžius. Nepritarė reikalavimui dėl nustatytų trūkumų pašalinimo. Jo nuomone, reikėtų labiau išplėsti procedūrą dėl nušalinimo. Nurodė, kad dėl nuotolinių posėdžių vykimo turėtų būti abiejų šalių rašytiniai prašymai. Pasisakė apie nusišalinimo atvejus, kai būtų giminystės ar artimų šeimos narių ryšiai ir mano, kad tuomet turėtų būti nusišalinama. Kalbėjo, kad galėtų būti parengtas išnagrinėtų darbo ginčų bylų, dėl kurių yra pasisakę teismai, katalogas pagal temas, kur būtų dalinamasi gerąja praktika.

Vytautas Šilinskas suabejojo šio pasiūlymo nauda sakydamas, kad teismų praktiką formuoja teismai, DGK turi vadovautis teismų suformuota praktika, tačiau jis atkreipė dėmesį, kad ji bet kada gali būti pakeista. Gali būti daug darbo, bet mažai naudos.

Dalia Jakutavičė pasisakė apie problemą, kai ginčo šalis darbdavys DGK nariams nepateikia prašomų dokumentų. Ji nurodė, kad turėtų atsirasti bauda darbo ginčo šaliai už reikalaujamų dokumentų nepateikimą.

Vytautas Šilinskas atkreipė dėmesį, kad galbūt ši problema gali būti ne įstatymo, o jo vykdymo.

Gediminas Rainys išsakė poziciją, kad Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija nesutinka dėl Darbo kodekso 144 str. 8 d. panaikinimo, taip pat nurodė, kad galbūt galėtų būti kompromisinio dydžio kompensacija, pvz. 30 proc., ir klausė apie tolimesnę šio projekto eigą.

Aurelija Maldutytė pritarė, kad verslui turėtų būti paliktas ilgesnis pereinamasis laikotarpis dėl Darbo kodekso 144 str. 8 d. panaikinimo. Kita galimybė – palikti mažesnę kompensaciją ir išgryninti veiklas.

Vytautas Šilinskas apibendrino sakydamas, kad įstatymo projektui dėl Darbo kodekso nuostatų, susijusių su darbo ginčų teisiniu reglamentavimu, pakeitimo pritariama su posėdyje išsakytais pakeitimais: 1) išbraukti sakinį, kad „*Darbo ginčų komisijos narys – profesinės sąjungos ar darbdavių organizacijos atstovas – negali atstovauti darbo ginčo šaliai*“; 2) „*priskyrimas konkrečiai darbo ginčų komisijai*“. išbraukti žodį „konkrečiai“, vietoj jo parašant „teritorinei“; 3) nuotoliniu būdu posėdžiai galėtų vykti tik tada, kai raštu pritaria abi darbo ginčo šalys. Taip pat jis nurodė, kad nurodė, kad tolimesnė diskusija dėl šio įstatymo projekto nuostatų persikelia į Seimo komitetus.

NUTARTA. Pritarti Darbo kodekso nuostatų, susijusių su darbo ginčų teisiniu reglamentavimu, pakeitimo įstatymo projektui (Darbo kodekso 221, 223, 225, 226 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226¹ straipsniu projektas), siūlant šiuos pakeitimus:

1) **išbraukti Darbo kodekso 221 straipsnio 4 dalyje** žodį „konkrečiai“ ir vietoj jo įrašyti žodį „teritorinei“; **išbraukti Darbo kodekso 221 straipsnio 4 dalyje** sakinį „Darbo ginčų komisijos narys – profesinės sąjungos ar darbdavių organizacijos atstovas – negali atstovauti darbo ginčo šaliai.“; „4. Darbo ginčų komisijų narių – profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovų ir jų pakaitinių narių – vardinių sąrašą, kuriame nurodomas asmens pareigų pavadinimas, vardas, pavardė bei priskyrimas teritorinei ~~konkrečiai~~ darbo ginčų komisijai tvirtina ir kartą per metus atnaujina Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, gavęs profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų teikimus, kuriuose nurodomi profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovų ir jų pakaitinių narių pareigų pavadinimai, vardai, pavardės. ~~Darbo ginčų komisijos narys – profesinės sąjungos ar darbdavių organizacijos atstovas – negali atstovauti darbo ginčo šaliai.~~“

2) **patikslinti Darbo kodekso 226¹ straipsnio 1 dalį**, įrašant „esant raštiškam abiejų šalių sutarimui“: „1. **Esant raštiškam abiejų šalių sutarimui**, šalių dalyvavimas darbo ginčų komisijos posėdžiuose ir liudytojo apklausa jo buvimo vietoje gali būti užtikrinami naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferencijas, telekonferencijas ir kitaip). Naudojant šias technologijas, turi būti užtikrintas patikimas šalių ir liudytojo tapatybės nustatymas, duomenų (įrodymų) objektyvus fiksavimas ir pateikimas bei asmens duomenų apsaugos reikalavimų įgyvendinimas.“

3. SVARSTYTA. Dėl Verslo tarybos pateiktų siūlymų dėl darbo jėgos migracijos vertinimo.

Vytautas Šilinskas sakė, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tikslas yra, kad kuo daugiau žmonių dirbtų ir kuo daugiau uždirbtų. Nurodė, kad pigi darbo jėga yra problema. Nurodė, kad Vyriausybė palaikytų aukštos kvalifikacijos žmonių atvežimą, kuriems yra mokami dideli atlyginimai, nes tai rodo, kad trūksta tokių darbuotojų, taip pat pritarė, kad nereikia perteklinės biurokratijos.

Agnė Kavaliauskienė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupės patarėja, pristatė skaidres „Tarpinstitucinis Verslo tarybos siūlymų migracijos srityje vertinimas“ (*skaidrės pridėamos*). Ji atkreipė dėmesį, kad informacija Trišalės tarybos nariams buvo pateikta prieš posėdį. Ji pateikė bendrą apžvalgą apie pasiūlymų vertinimo eigą ir rezultatus, apie siūlymų klasifikaciją, pristatė tolimesnius veiksmus trumpuoju/ilguoju laikotarpiu ir informavo, kad norima apie tai išgirsti suinteresuotų šalių nuomonę. Pateikė bendrą vertinimą, kad iš Verslo tarybos pateiktų 27 pasiūlymų Tarpinstitucinio vertinimo metu buvo pritarta arba iš dalies pritarta 17 pasiūlymų. Kalbėjo apie jų vertinimo kriterijus. Nurodė, kad daugeliui pasiūlymų, susijusių su aukštos kvalifikacijos specialistų, e - paslaugų teikimo ir administracinės naštos mažinimu ekspertiniame ir politiniame lygmenyje buvo pritarta. Daugiausiai klausimų, anot jos, kilo dėl siūlymų, susijusių su žemos/vidutinės kvalifikacijos specialistų atvežimu iš trečiųjų šalių. Informavo apie praėjusią savaitę įvykusį Premjerės ir Verslo tarybos susitikimą ir po jo priimtą nutarimą dėl Užsieniečių teisinės padėties įstatymo (toliau – UTPI) keitimo, kuriuo galima įgyvendinti daug pasiūlytų nuostatų. Taip pat buvo akcentuotas techninių galimybių sudarymas elektroniniu būdu teikti tam tikrus prašymus ir juos nagrinėti. Taip pat buvo akcentuota, kad turėtų būti įvertinti ir socialiniai kaštai. Nurodė, kad buvo siūlyta dėl pasiūlymų, kuriems buvo nepritarta, dar kartą grįžti į politinį-ekspertinį lygmenį ir dar kartą išanalizuoti galimus sprendimus ir galimas alternatyvas. Kalbėdama apie įgyvendinimo terminus, ji atkreipė dėmesį į UTPI keitimo įgyvendinimo terminą – iš 2022 m. IV ketv. perkelta į II ketv. Bus didinama apimtis, o projektas turėtų būti teikiamas Seimo pavasario sesijoje.

Inga Ruginienė pasitiksino, kas sudaro Verslo tarybą. Taip pat klausė, kur yra parengtas įstatymo projektas bei kodėl iš karto nebuvo klausiama profesinių sąjungų nuomonės ir jų atstovai nebuvo įtraukti į bendrus posėdžius. Pasisakė apie profesinių sąjungų poziciją migracijos klausimu.

Jai pritarė Ričardas Garuolis, klausdamas, kodėl Vyriausybė šiuos klausimus svarstė dvišaliu formatu, o ne trišaliu formatu. Mano, kad tokiu būdu Vyriausybė pažeidė europinio socialinio dialogo principus. Taip pat klausė, kodėl į palengvinto įdarbinimo sąrašą įtraukiamos Vidurinės Azijos šalys, nurodydamas, kad tai yra atviras socialinis dempingas, o profesinės sąjungos neturi galimybės tam prieštarauti.

Agnė Kavaliauskienė nurodė, kad Verslo taryba vienija 4 darbdavių organizacijas: Lietuvos pramoninkų konfederaciją, Lietuvos darbdavių konfederaciją, asociaciją „Investors‘ Forum“ ir Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociaciją. Ji informavo, kad buvo vertinami Verslo tarybos siūlymai, o kai bus parengtas UTPI keitimo projektas, socialiniai partneriai ateityje bus įtraukti į procesą. Ji nurodė, kad jau priimti teisės aktų pakeitimai dėl Viešųjų paslaugų pritaikymo užsieniečiams, kalbėjo apie lietuvių kalbos kursų taikymą užsieniečiams.

Vytautas Šilinskas nurodė, kad pasiūlymas dėl Vidurinės Azijos šalių yra atmestas. Taip pat atkreipė dėmesį, kad kol kas projektų nėra, o yra tik jų kryptys. Šiuo metu vyksta tik ankstyva diskusija.

Inga Ruginienė atkreipė dėmesį, kad yra skirtingi dalykai, kai kartu dalyvaujama kūrimo procese ir kai projektas pateikiamas pastaboms ir pasiūlymams.

Andrius Romanovskis atkreipė dėmesį, kad Verslo taryba nėra juridinis vienetas, o Lietuvos verslo konfederacija ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai taip pat nepriklauso Verslo tarybai. Pritarė pasiūlymui, kad šie klausimai aptariami Trišalėje taryboje.

Rūta Skyrienė paaiškino, kad darbdavių organizacijos išgrynino problemas, Verslo taryba parengė pasiūlymus ir juos pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Ji mano, kad profesinės sąjungos neturėtų dėl to pykti. Taip pat nurodė, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teisingai pasielgė šį klausimą įtraukdama į Trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę dar iki teisės aktų projektų parengimo. Pabrėžė, kad Verslo taryba nėra mačiusi jokio parengto teisės akto projekto ir nurodė, kad socialinis dialogas vyksta čia, Trišalėje taryboje. Atkreipė dėmesį, kad dvylika iš trylikos pritarė pasiūlymų yra dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų.

Kęstutis Juknis pasisakė apie klausimo pateikimo procedūrą ir nurodė dėl to esąs įsižeidęs. Pasisakė apie neraminančią situaciją dėl Lietuvos bedarbių.

Vytautas Šilinskas sutiko, kad rizika dėl žemos ir vidutinės kvalifikacijos Lietuvos darbuotojų išstūmimo iš darbo rinkos taip pat yra matoma, tačiau nurodė, kad atvykę aukštos kvalifikacijos darbuotojai sprendžia nedarbo problemą.

Rimtautas Ramanauskas kalbėjo apie darbuotojų atsivežimo schemas statybų sektoriuje. Pabrėžė mokesčių mokėjimo svarbą.

Inga Ruginienė patikslino, kad priekaištai yra ne darbdavių, bet Vyriausybės pusei dėl įstatymo projektų kūrimo proceso.

Agnė Kavaliauskienė pabrėžė, kad Verslo tarybos susitikimas su Premjere vyko labai neseniai - praeitą savaitę. Ji akcentavo, kad kai bus parengtas teisės akto projektas, bus laikomasi visų procedūrų.

Evalda Šiškauskienė akcentavo žemos kvalifikacijos darbuotojų trūkumą ir jų įdarbinimo problemas viešbučių ir restoranų sektoriuje. Sakė, jog norinti atskiros diskusijos per posėdį tema, kaip įdarbinti ir įveikinti Lietuvos bedarbius. Galbūt reikia keisti pašalpų mokėjimo sistemą.

Aurelija Maldutytė kalbėjo apie darbuotojų komandiravimą. Ji pabrėžė, kad nei viena Lietuvoje veikianti įmonė nesirinktų vietoj Lietuvos gyventojų pirmiausiai įdarbinti užsieniečių, nurodydama papildomas naštas ir išlaidas darbdaviams dėl to. Pasak jos, tikslas yra legaliai įdarbinti Lietuvos gyventojus.

Dalia Jakutavičė klausė, ar būtų galima kartu aptarti pasiūlymus, kuriuos numatoma įtraukti į teisės akto projektą, kad būtų aiškus kontekstas dėl pasiūlymų teikimo.

Vytautas Šilinskas atsakė, kad fiksuojamas pasiūlymas organizuoti aptarimą ir kartu aptarti pasiūlymus, kokios yra problemos ir ką norima išspręsti, kai bus parengtas teisės akto projektas.

NUTARTA:

1. Išklaudyta informacija Dėl Verslo tarybos pateiktų siūlymų dėl darbo jėgos migracijos vertinimo.

2. Fiksuoti, kad profesinių sąjungų atstovai pasiūlė kartu aptarti pasiūlymus, kuriais bus remiamasi rengiant teisės akto projektą.

Vytautas Šilinskas dėl vėlavimo darbotvarkėje pasiūlė klausimą „Dėl situacijos darbo rinkoje“ nukelti į kitą posėdį.

4. SVARSTYTA. Dėl Pasiūlymo dėl Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843.

Vytautas Šilinskas priminė, kad Trišalė taryba jau svarstė ir nerado bendro sutarimo dėl Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen parengto Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843. Jis informavo, kad keli Seimo nariai pateikė Pasiūlymą įstatymo projektui Nr. XIVP-843 ir pakvietė jį pristatyti Luką Savicką.

Lukas Savickas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, trumpai pristatė Seimo narių grupės parengtą Pasiūlymą dėl Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843, nurodydamas, kad šią nuostatą siūloma taikyti ne tik viešajame, bet ir privačiame sektoriuje ir nurodė motyvus. Pabrėžė, kad, jei nuostata būtų taikoma tik viešajame sektoriuje – tai būtų galima numatyti kolektyvinėse sutartyse, o jeigu būtų įstatyminis reguliavimas – turėtų būti taikoma ir viešajame, ir privačiame sektoriuje.

Inga Ruginienė sakė sveikinanti tokį pasiūlymą ir sakė nematanti skirtumo tarp šeimos viešajame sektoriuje ir šeimos privačiame sektoriuje.

Rūta Skyrienė atkreipė dėmesį, kad darbdaviui per daug įstatyminių nurodymų ir mano, kad turėtų būti palikta daugiau galimybių darbdaviams patiems nuspręsti dėl gerų iniciatyvų darbuotojams. Pasisakė, kad reiktų diskutuoti ir ieškoti sprendimų kompleksiskai kartu su mamadienių / tėvadienių klausimu. Klausė motyvų dėl atlyginimo mokėjimo už 5 dienas, dirbant 4 dienas. Mano, kad ir turėtų būti mokama už keturias dienas.

Lukas Savickas pritarė pozicijai, kad nėra skirtumo tarp šeimos privačiame ir viešajame sektoriuje. Akcentavo, kad įstatymas turi būti pritaikytas visiems.

Ričardas Sartatavičius informavo, kad Lietuvos pramonininkų konfederacija kategoriškai nepalaiko siūlymo taikyti šią nuostatą privačiame sektoriuje, nes nėra numatyti kompensavimo mechanizmai.

Aurelija Maldutytė nurodė, jog darbdaviams yra svarbu, kad ir valstybinės institucijos dirbtų efektyviai ir visas penkias dienas, jei numatytas visas etatas. Sakė, kad reiktų numatyti mechanizmą, kaip iš Ligos ir motinystės draudimo lėšų Sodroje būtų kompensuojama ir viešajam sektoriui, kai darbuotojas vietoj 40 val. dirbs 32 val.

Kęstučio Juknio nuomone, tai yra labai geras pasiūlymas. Kalbėjo, kad įmonėse būtų galima naudoti sutaupyto darbo užmokesčio fondo lėšas.

Lukas Savickas pritarė, kad jei būtų kompensavimo mechanizmas, tai jis turėtų būti taikomas visur. Pirmiausiai, jo nuomone, reikalinga suprasti, kiek yra palaikymo, kad būtų išplėstas pirminis Seimo Pirmininkės ir kolegų pasiūlymas. Sakė manantis, kad įstatymo projektas bus svarstomas Seimo pavasario sesijoje. Jis dar kartą akcentavo, kad, jei nuostata būtų taikoma tik viešajam sektoriui – dėl to turėtų būti susitariama kolektyvinėse sutartyse, o jeigu būtų įstatyminis reguliavimas – turėtų būti taikoma visiems.

Artūras Telmentas akcentavo galimas dideles privataus sektoriaus darbdavių išlaidas. Mano, kad įstatymo projektas turėtų eiti kartu su kompensavimo mechanizmu.

Lukas Savickas pritarė Artūro Telmento pasisakymui dėl konkrečių paskaičiavimų klausė Trišalės tarybos narių nuomonės, ar yra tinkamas kelias įstatymu nuostatą taikyti tik viešajame sektoriuje. Jis pateikė alternatyvą: jei tik viešajam – per kolektyvines sutartis, jeigu įstatymu – ir viešajam, ir privačiam.

Aurelija Maldutytė nurodė, kad darbdavių pozicija yra nepritarti pasiūlymui dėl įstatymo projekto, tačiau pritariama dėl galimo reguliavimo kolektyvinėse sutartyse ir tai negalėtų privačiame sektoriuje. Taip pat ji kvietė ieškoti sprendimų dėl darželių infrastruktūros gerinimo.

Dalia Jakutavičė kalbėjo, kad turbūt visi pritarė, kad jeigu bus reguliuojama įstatymu, jis turėtų galioti visiems. Ji apibendrina, kad socialiniai partneriai – darbdaviai prašo platesnės diskusijos šiais klausimais.

Vytautas Šilinskas apibendrina, kad siūloma fiksuoti skirtingas nuomones. Nurodė, kad Vyriausybė pritarė Seime esančiam projektui.

NUTARTA: Fiksuoti skirtingas nuomones dėl Pasiūlymo dėl Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843:

1. Darbdavių organizacijų atstovai nepitaria Pasiūlymui.
2. Profesinių sąjungų atstovai pritaria Pasiūlymui.
3. Bendru darbdavių ir profesinių sąjungų sutarimu siūlyti rekomendaciją, kad, jei nuostata būtų taikoma tik viešajam sektoriui, dėl jos turėtų būti susitariama kolektyvinėse sutartyse.

5. SVARSTYTA. Dėl 2022 m. sausio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 21 patvirtintų Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisijos nuostatų.

Ričardas Sartatavičius informavo, kad darbdavių organizacijos susitarė, kad į Komisiją deleguoja po vieną pagrindinį ir vieną pakaitinį narį.

Gediminas Rainys papildė sakydamas, kad yra šešios darbdavių organizacijos ir penkios darbdavių šalies vietos Darbuotojų saugos ir sveikatos komisijoje, todėl Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai deleguoja bendrai vieną narį ir vieną pakaitinį narį. Taip pat jis nurodė, kad galima parašyti, kad narį deleguoja Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija ir neminėti Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų.

Inga Ruginienė informavo, kad bendras profesinių sąjungų deleguojamų organizacijų sąrašas su nurodytais 5 pagrindiniais nariais ir 4 pakaitiniais nariais buvo pateiktas iš anksto ir yra pridėtas prie posėdžio medžiagos, todėl galima jį tvirtinti.

Rasa Šidagytė atkreipė dėmesį, kad vadovaujantis nuostatų formuluote, reiktų deleguoti narį ir kiekvieno jo pakaitinį narį.

Inga Ruginienė atsakė, kad profesinės sąjungos nori turėti galimybę susitarti tarpusavyje, kurios profesinių sąjungų organizacijos narys kurį narį pakeis, kad būtų kvorumas.

NUTARTA. Fiksuoti, kad Lietuvos Respublikos trišalė taryba nustato šias profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijas, kurios deleguoja savo atstovus į Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisiją:

1. Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, asociacija „Investors‘ Forum“ – po vieną pagrindinį ir vieną pakaitinį narį, o Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija kartu su Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais – vieną narį.

2. Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija – 2 pagrindinius narius ir 1 pakaitinį narį; Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ – 2 pagrindinius narius; Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“ – 1 pagrindinį narį ir 3 pakaitinius narius.

6. SVARSTYTA. Informacija dėl naujos kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos formavimo proceso.

Vytautas Šilinskas informavo, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pradės naujos kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos formavimo procesą, vasario mėnesio viduryje ministerijos interneto svetainėje paskelbs kvietimą profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijoms, pretenduojančioms deleguoti savo atstovus į Trišalę tarybą, teikti dokumentus dėl atitikimo Darbo kodekse nustatytiems kriterijams.

Inga Ruginienė paprašė, kad dabartinės kadencijos Trišalės tarybos nares-organizacijas apie tai papildomai informuoti ir raštu.

NUTARTA:

1. Išklausyta informacija dėl naujos kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos formavimo proceso.

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai papildomai raštu informuoti dabartinės kadencijos Lietuvos Respublikos trišalės tarybos darbdavių ir profesinių sąjungų nares-organizacijas apie paskelbtą kvietimą teikti dokumentus dėl naujos kadencijos Trišalės tarybos formavimo.

7. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Vytautas Šilinskas pasiūlė kito posėdžio datą – kovo 1 d. 14.00 val.

Trišalės tarybos nariai pritarė.

NUTARTA. Kitą Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2022 m. kovo 1 d. 14.00 val.

8. SVARSTYTA. Papildomas klausimas. Dėl Vyriausybės sudaromų delegacijų ir pozicijų derinimo tvarkos.

Andrius Romanovskis sakė, kad šis klausimas plačiau prasme susijęs su teisėkūra ir Lietuvos pozicijos formulavimu tarptautinėse organizacijose. Gerosios praktikos pavyzdžiu nurodė atvejį, kai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, prieš formuluodama Lietuvos poziciją, įtraukė socialinius partnerius į Lietuvos pozicijos formavimo procesą dėl direktyvos pasiūlymo dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo. Taip pat akcentavo gerąją Finansų ministerijos praktiką dėl pozicijų derinimo. Taip pat nurodė ir kitą problemą – kaip formuojamos Lietuvos delegacijos tarptautinėse organizacijose, kalbėjo apie aiškų ir skaidrų procesą formuojant Lietuvos delegaciją į Tarptautinę darbo organizaciją. Išsakė poziciją, kad turėtų būti aiški tvarka, kaip būtų galima žinoti, kad dėl vieno ar kito klausimo yra formuojama Lietuvos pozicija. Nurodė, kad tokia informacija turėtų būti skelbiama viešai. Galbūt galėtų būti sukurta tam tikra duomenų bazė.

Vytautas Šilinskas pritarė nuomonei, kad socialiniai partneriai turėtų būti kuo anksčiau įtraukiami į procesą.

Rūta Skyrienė nurodė pritarianti dėl klausimo svarbos ir pritarė, kad trūksta informacijos apie tai, kur ir kokios diskusijos vyksta.

Dalia Jakutavičė sakė palaikanti nuomonę, kad šiuo metu yra chaosas ir pritarė, kad turėtų būti vieninga sistema. Pasiūlė, kad turėtų būti kuriamas ES lygmens teisės aktų projektų, nuomonių, svarstomų direktyvų projektų žemėlapis.

Kęstučio Juknio nuomone, reiktų keisti koncepciją ir stiprinti Trišalės tarybos vaidmenį, reikšmę.

NUTARTA. Išklausyta informacija Dėl Vyriausybės sudaromų delegacijų ir pozicijų derinimo tvarkos.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Šilinskas

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė